

8. Sakski krajny sejm

Wšitko, štož dyrbjeli wědžec

Sächsischer Landtag

Postrowne słowo prezidenta krajneho sejma	3
--	---

► Štó sedži w krajnym sejmje?

Wólby do 8. Sakskeho krajneho sejma	4
Zestawa parlamenta	6

► Kak je krajny sejm organizowany?

Prezident a wiceprezidenća	10
Prezidij	11
Frakcije	12
Džěłowe kruhi	14
Wuběrki	16
Plenum	20
Zapóslancy	22
Sedženski porjad w plenumje	28
Frakcija CDU	30
Frakcija AfD	32
Frakcija BSW	34
Frakcija SPD	36
Frakcija ZWJAZK 90/ZELENI	38
Frakcija LĚWICA	40

► Što čini krajny sejm?

Zakonje wobzamkować	42
Reprezentantow wolić	43
Statne knježerstwo kontrolować	44
Měnjjenja artikulować	45

► Kak móžeja so ludžo wobdžělić?

Peticije zapodać	46
Zakonje namjetować	47
Informować so	48
Parlamentny powětr počuchotać	50
Zarjadowanja za šulerki a šulerjow	51

Sakska w Europje	52
------------------------	----

Kontakt ke krajnemu sejmje	54
----------------------------------	----

„WŠA STATNA MÓC WUCHADŹA Z LUDA.“

Sakska wustawa art. 3, wotst. 1

Moje jara česćene damy a moji jara česćeni knježa, wjeselu so, zo so za naš parlament zajimujeće. Praktiske informaciske łopjeno, kotrež w rukach dźeržiće, skića wšitko wědženja hódne wo Sakskim krajnym sejmje a jeho zestawje w 8. wólbnej periodźe.

W cytku je 120 zapóslancow w našim parlamenće zastupjene – žony a mužojo ze wšěch dźělow našeho swobodneho stata, z rozdźělnymi žiwjenskimi pućemi a politiskimi přeswědčenjemi. Parlament služi jako centralna platforma, na kotrejž swoje politiske stejnišća přednjeseće a tak demokratiski diskurs tworjeće.

Bytostny princip parlamentariskeje demokratije je rozsud wjetšiny: Zakonje a wobzamknjenja so wot parlamentariskeje wjetšiny

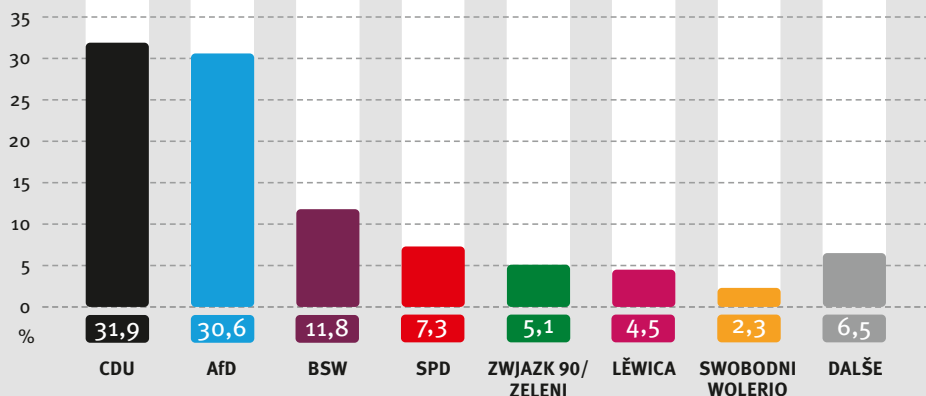
schwala. Zamołwitosć, zo so to poradži a Sakska kmana k jednanju wostanje, leži we 8. Saksim krajnym sejmje pola wšitkich frakcijow. Přetož přeni raz wot lěta 1990 sem nima knježerstwowa koalicióna žanu swójsku wjetšinu. Prašana je tuž kultura rozrisanjow, kotraž so na tym orientuje, štož je móžne, a sej hódnotu politiskeho kompromisa wažić wě.

Zo by so tež před tutym nowym pozadkom wašnje fungowanja Sakskeho krajneho sejma hišće lěpje zrozumiło, podawa Wam krótkopřewodnik mnóstwo informacijow do rukow. Wón skića wšelke wědženja hódne wo natwarje a nadawkach našeho krajneho parlamenta. Bych so jara wjeselił, hdy byšće so z nim po tutym puću hišće čwak bliže zeznajomili.

A handwritten signature in black ink that reads "Alexander Dierks". The signature is fluid and cursive, with the first name and last name clearly distinguishable.

Alexander Dierks
Prezident Sakskeho krajneho sejma

Štó sedži w krajnym sejmje?

Wólby do 8. Sakskeho krajneho sejma

Sakski krajny sejm je jenički njeposrědnje wot luda woleny wustawowy organ w Swobodnym staće Sakskej. Zapóstanicy wola so w powšitkownych, njeposrědnich, runych, tajnych a swobodnych wólbach. Wólby do Sakskeho krajneho sejma wotměwaja so po turnusu kóždy pjeć lět. Wot znowazakłoženja swobodneho stata sem móžachu wolerki a wolerjo wosom króć swój hlós wotedać.

Dnja 1. septembra 2024 běchu něhdźe 3,18 milionow Saksow namołwjene, nowy krajny sejm wolić. Třo wot štyrjoch hlósokmanych (74,4 procenty) wužiwachu tutu šansu a postajichu sobu, kak so 8. Sakski krajny sejm zestaja. To běše najwjetše wólbne wobdźělenje wot znowazakłoženja Swobodneho stata Sakskeje.

We wuslědku wolichu so sydom stronow do krajneho sejma: CDU, AfD, BSW, SPD, ZWJAZK 90/ZELENI a LĚWICA kaž tež SWOBODNI WOLERJO.

Štó smě wolić?

Wšitke němske stačanki a wšitcy němcy stačenjo z hlownym bydlenjom w Sakskej, kotřiž su na wólbny dnu 18. žiwjenske lěto dokónčili, smědža so (z mało wuwzacemi) na wólbach do Sakskeho krajneho sejma wobdźělić a swój hlós wotedać.

Čehodla wolić?

Wólba parlamenta je ključowy element politiskeho wobdźělenja w kóždej demokratiji. Ze swojim wotedaćom hlósa móžej wobydlerki a wobydlerjo aktiwnje do wutworjenja politiskeje wole zapřimnyć a politisku zastawu parlamenta sobu postajować. Wužiwajće šansu, wo politiskim jednanju w swobodnym staće sobu rozsudźeć.

Grafika: Doskónčny hamtski wuslědk wotpowědnje nawodže krajnych wólbow, slěd stronow na zakładźe jich wólbneho wuslědka wot 2024

Kak so woli?

Wolerki a wolerjo maja dwaj hłosaj:

✗ Direktny hłós za wólbnu zapóstanca wólbneho wokrjesa: Połojca zapóstancow so direktnje w tych 60 wólbnych wokrjesach woli. Štóz dóstanje najwjace direktnych hłosow w jednym wólbny wokrjesu, začehnje do Sakskeho krajneho sejma.

✗ Lisćinowy hłós za wólbnu krajneje lisćiny jedneje strony. Druha połojca so po krajnych lisćinach woli, kotraž so do toho wot stronow nastajeja. Lisćinowe hłosy maja najwjětši wliw na rozdźělenje městnow, dokelž so na jich zakładže procentualna zestawa krajneho sejma wuliči.

Wobkedźbuja so jenož strony, kotraž dóstachu najmjeńša pjeć procentow wotodatych lisćinowych hłosow (pjećprocentowska klawsla) abo w najmjeńša dwěmaj wólbnyjmaj wokrjesomaj direktny mandat docpěchu (klawsla wo zakładnych mandatach).

Rozdźělenje mandatow w 8. Saksim krajnym sejmje

Mandat přez ...	cyłkownje	CDU	AfD	BSW	SPD	ZWJAZK 90/ZELENI	LĚWICA	FW
Direktny hłosy	60	27	28	0	0	2	2	1
Lisćinowe hłosy	60	14	12	15	10	5	4	0
cyłkownje	120	41	40	15	10	7	6	1

Daty: Krajny statistiski zarjad Swobodneho stata Sakskeje

Štó sedži w krajnym sejmje?

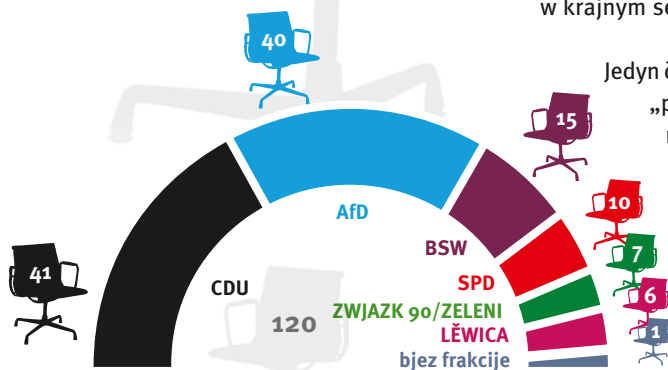
Zestawa parlamenta

Sakski krajny sejm je wolene zastupnistwo luda w Swobodnym staće Sakskej. Parlamentej přislušeja 120 zapósłancow. Njewobsteja žane přidatne mandaty a z tym tež žane wurunanske mandaty.

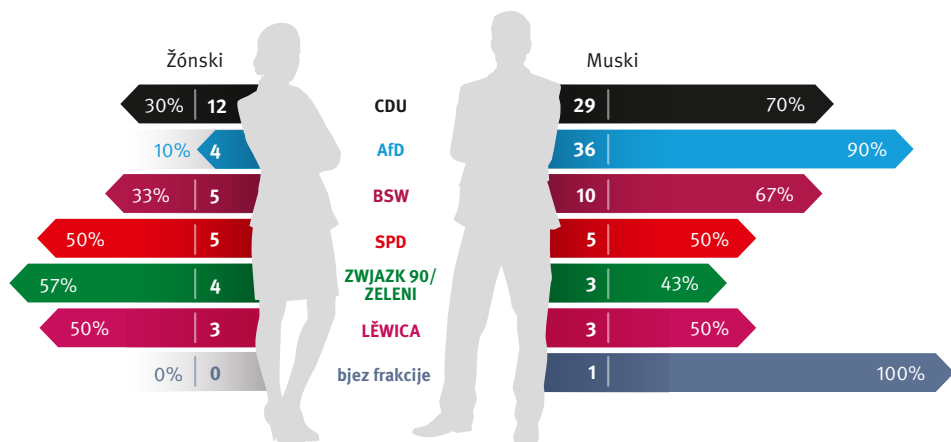
W krajnym sejmje je so 120 zapósłancow w šěš frakcijach zjednočiło. Rozdželenje městnow wuchadźa při tym z wysokosće na strony wotedatych lisćinowych hlasow.

Rozdželenje městnow

Najwjětšu frakciju tworí CDU, kotraž z 31,9 % lisćinowych hlasow 41 městnow zabjerje, sčěhowana wot AfD z 40 městnami (30,6 %). BSW wudoby sej 15 městnow (11,8 %), SPD 10 městnow (7,3 %) a ZWJAZK 90/ZELENI 7 městnow (5,1 %). LĚWICA tworí ze 6 městnami (4,5 %, začah přez klawslu wo zakładnych mandatach) najmjeńšu frakciju. Direktny mandat dobychu SWOBODNI WOLERJO, kotrychž zastupjer jako zapósłanc bjez frakcije w krajnym sejmje sedži.

Jedyn člon krajneho sejma je zapósłanc „přenjeje hodžiny“: Marko Schiemann (CDU) sedži wot 1990 w parlamence. Porno tomu steji 43 „nowačkow“, kotřiž 2024 přeni króć do krajneho sejma začahnychu.

Rozdźělenje splahow

W krajnym sejmje sedži 33 žonow a 87 mužů. To wotpowěduje podźělej žonow wot 27,5 %. Mjez frakcijemi wobsteja wulke rozdźěle. Pola frakcije ZWJAZKA 90/ZELENYCH stajewa žony ze 57 % wjetšinu. Frakciji SPD a LĚWICA zestajatej so přeco k połojcy ze žonow a mužů hromadže. W frakcijomaj BSW resp. CDU su žony z 33 % a 29 % w mjeńšinje, runje tak pola frakcije AfD z 10 %.

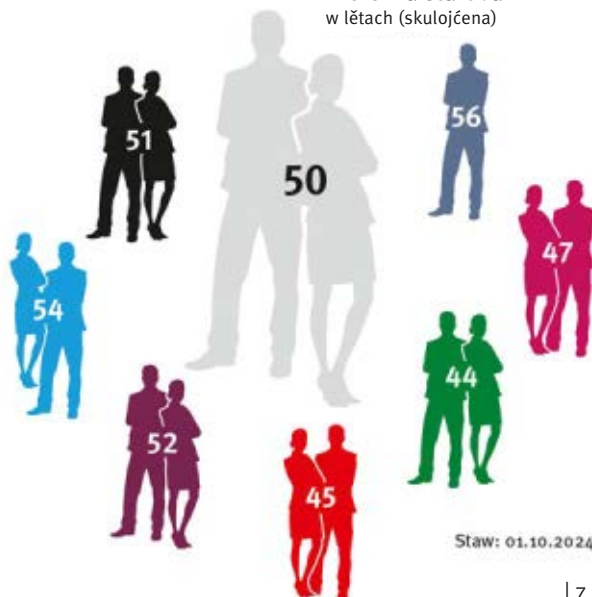
Starobne rozdźělenje

Přerězna staroba zapóslancow leži pola 50 lět. Najsylńišo je zastupjena skupina 51- do 60lětnych. Najstarši zapóslanc je Wolf-Dietrich Rost (CDU) z 71 lětami. Jako najmłódša čłonka přisłuša parlamentej 23lětna Tina Trompeter (CDU).

Zapóslancy

61 – 75 lět	23	19 %
51 – 60 lět	40	33 %
41 – 50 lět	37	31 %
31 – 40 lět	16	13 %
20 – 30 lět	4	3 %
cyłkownje	120	100 %

Přerězna staroba w lětach (skulojčena)

Kak je krajny sejm organizowany?

Prezident a wiceprezidenća

Prezident krajneho sejma je najwyši reprezentant parlamenta. Wón zastupuje krajny sejm dowonka, je potajkim mjezwočo a hlós parlamenta. Swoje zastojnstwo wjedže wón njestroniče a sprawnje.

Prezident a jeho zastupjerjo – wiceprezidenća – wola so na spočatku legislaturneje peridy wot krajneho sejma. Z lěta 2024 steji Alexander Dierks jako prezident na čole Sakskeho krajneho sejma. Jemu poboku steja jedna wiceprezidentka a tři wiceprezidenća.

Nadawki

PREZIDENT

- ▶ zwola posedženja krajneho sejma a nawjeduje tute. Při tym stara so wo to, zo so jednanski porjad dodžerži. Jeho podpěrujetaj stajnje dwaj protokolantaj,
- ▶ džiwa na dostojnosć kaž tež prawa krajneho sejma,
- ▶ wukonja w twarjenju krajneho sejma domjace prawo a policajsku móc,
- ▶ rjaduje hospodarske naležnosće krajneho sejma po předpodačach etatowego zakonja,
- ▶ je zamołwity za službny wobchad krajneho sejma, na př. ze statnym knježerstwom.

Prěnja wiceprezidentka
Ines Saborowski, CDU

Druhi wiceprezident
André Wendt, AfD

Třeći wiceprezident
Prof. dr. Jörg Scheibe,
BSW

Štwórty wiceprezident
Albrecht Pallas, SPD

Prezidij

Prezidij je centralny koordinowacy a nawjedowanski gremij krajneho sejma. Wón podpěruje prezidenta při wjedženju parlamentarskich jednanjow a při rjadowanju krajneho sejma.

Posedženja prezidija wotměwaja so po prawidle srjedu w tydženju před plenarnym tydženjom.

Prezidijej přistuša 24 čłonow.

Nadawki

PREZIDIJ

- postaja plan posedženjow krajneho sejma. Tam steji na př., na kotrych dnjach so plenarne posedženja wotměwaja.
- postaja dnjowe porjady plenarnych posedženjow a dojedna so wo rozdžělenju rěčenskeho časa w plenumje,
- disponuje nad rumnosćemi krajneho sejma,
- nastaja předwobličenja za hospodarski plan krajneho sejma,
- přihotuje dojednanje k pomjenowanju a pušćenju zastožnikow krajneho sejma.

PREZIDENT KRAJNEHO SEJMA

Prěnja wiceprezidentka

Druhi wiceprezident

Třeći wiceprezident

Štwórty wiceprezident

6 frakciskich předsydow

13 dalších zapóslancow

Kak je krajny sejm organizowany?

Frakcije

Frakcije hraja we wšědnym dnju parlamenta centralnu rólu. Wone služa politiskemu tworjenju wole a maja bytostny wliw na džěło w parlamenće. Tohodla woznamjenjeja so husto jako „strony w parlamenće“.

Za wutworjenje frakcije je znajmjeńša šěšć zapóslancow trěbne, kotřiž maja samsne politiske zaměry. Zwjetša přislušeja tute samsnej stronje. We 8. Sakskim krajnym sejmje je šěšć frakcijow: CDU (41 městnow), AfD (40 městnow), BSW (15 městnow), SPD (10 městnow), ZWJAZK 90/ZELENI (7 městnow) kaž tež LĚWICA (6 městnow).

Na čole steja předsyďa frakcijow. Woni postajeja politiske zasadne linije a zastupuja swoje frakcije napřečo zjawnosći. Jednanja frakcijow reguluja parlamentariske jednaćelki resp. parlamentariscy jednaćeljo. Nimo toho wothłosuja mjez sobu na př. wotběh parlamentnych debatow a staraja so do kritiskich wothłosowanjow wo to, zo su rjady swójskeje frakcije jednotne.

Nadawki

FRAKCIJE

- ▶ skutkuja sobu na politiskim tworjenju wole,
- ▶ móžeja načiski zakonjow a namjety w krajnym sejmje předpołožiť,
- ▶ spytaja zhromadne politiske zajimy a zaměry přesadzić,
- ▶ móžeja koalicionje tworjeć, t. r. ze zaměrom parlamentariskeje knježerstwoweje wjetšiny mjez sobu kooperować, abo wone steja koalicioni jako opoziciona napřečo,
- ▶ postajeja wotběh plenarnych debatow sobu, z tym zo rjaduja, štó za frakciju w plenarnej debaće rěči a kak so k parlamentariskim iniciatiwam druhich frakcijow a statneho knježerstwa pozicioněruja,
- ▶ su na mnohich personalnych rozsudach wobdžělene, z tym zo namjety předpožoga, na př. za wólbu prezidenta a wiceprezidentow.

**Frakciske
předsydstwo**

**Parlamentariske
jednacelstwo**

**Christian
Hartmann**

**Sören
Voigt**

tel. +49 (0)351 493-5501
cdu-pressestelle@slt.sachsen.de
www.cdu-sachsen-fraktion.de

**Frakciske
předsydstwo**

**Parlamentariske
jednacelstwo**

**Jörg
Urban**

**Jan-Oliver
Zwerg**

tel. +49 (0)351 493-4201
info@afd-fraktion-sachsen.de
www.afd-fraktion-sachsen.de

**Sabine
Zimmermann**

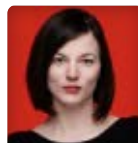

**Lutz
Richter**

tel. +49 (0)351 493-4400
bsw-kontakt@slt.sachsen.de
www.bsw-fraktion-sachsen.de

**Henning
Homann**

**Laura
Stellbrink**

tel. +49 (0) 0351 493-5700
kontakt@spd-fraktion-sachsen.de
www.spd-fraktion-sachsen.de

**Franziska
Schubert**

**Valentin
Lippmann**

tel. +49 (0)351 493-4800
gruene-fraktion@slt.sachsen.de
www.gruene-fraktion-sachsen.de

**Susanne
Schaper**

**Luise Neuhaus-
Wartenberg**

tel. +49 (0)351 493-5800
linksfraktion@slt.sachsen.de
www.linksfraktionsachsen.de

Kak je krajny sejm organizowany?

Dźěłowe kruhi

W frakcijach njemóža wšitcy zapóslancy wo kóždej politiskej temje wobhonjeni być. Skerje tworja frakcije dźěłowe kruhi za roz-
dźělne fachowe pola krajneje politiki.

W dźěłowych kruhach zhromadźuja so wot-
powědne fachowe politikarki a wotpowědni
fachowi politikarjo frakcije a wobjednawaja
fachowe temy. Tak so optimalne přiho-
wanie wuradźowanjow wuběrkow kaž tež
plenarnych posedźenjow přez ekspertow
jedneje frakcije zaruča. Jich rozsudy dyrbja
pak so stajnje wot cyłkowneje frakcije wob-
krućić.

Ličba dźěłowych kruhow zwisuje wusko z
wulkosću frakcije. Čim wjace zapóslancow
frakciji přislušeja, čim prjedy móže wona za
jednotliwe pola politiki wosebite dźěłowe
kruhi wutworić.

Nadawki

DŽĚŁOWE KRUHI

- ▶ přihotuja za frakcije pozicije k fachowym temam,
- ▶ formuluja politiske pozicije k swojim dźěłowym wobłukam,
- ▶ wotwažuja temy swojeho fachowego wobłuka po prioritach,
- ▶ přihotuja posedźenja wuběrkow wobsahowje a strategisce,
- ▶ přihotuja dypki dnjowego porjada plenarneho posedźenja, kotrež padnu do jich jednačelskeho wobłuka,
- ▶ haja kontakty k zwjazkam a zajimowym skupinam swojeho wobłuka zamołwitosće.

**Džěłowe kruhi
a jich předsydzá**

CDU:

Wustawa, prawo a Europa
Martin Modschiedler

Etat a financy
Jan Löffler

Šula a kublanje
Holger Gasse

**Hospodarstwo, džěło, energija
a škit klimy**
Kay Ritter

Wobswět a ratarstwo
Andreas Heinz

Nutřkowne, komunalne a sport
Ronny Wähner

**Socialne, strowota
a towaršnostna zwjazanosć**
Tom Unger

**Wědomosć, wysoka šula,
medije, kultura a turizm**
Oliver Fritzsche

Infrastruktura a krajne wuwieće
Ingo Flemming

Peticije
Peter Wilhelm Patt

**Jednanski porjad a naležnosće
imunity**
Sören Voigt

**1. přepytowanski wuběrk
„Corona“**
Susan Leithoff

**1. enquete-komisija
„Pandemija“**
Martin Modschiedler

AfD:

Wustawa, prawo a Europa
Dr. Volker Dringenberg

Nutřkowne, komunalne a sport
Sebastian Wippel

**Socialne, strowota
a towaršnostna zwjazanosć**
Doreen Schwietzer

Šula a kublanje
Romy Penz

Etat a financy
André Barth

Wobswět a ratarstwo
Jörg Dornau

**Hospodarstwo, džěło,
energija a škit klimy**
Mario Beger

**Wědomosć, wysoka šula,
medije, kultura a turizm**
Torsten Gahler

**1. přepytowanski wuběrk
„Corona“**
Thomas Prantl

Infrastruktura a krajne wuwieće
Thomas Thumm

Peticije
Norbert Mayer

BSW:

Socialne, kublanje, strowota
Janina Pfau

**Nutřkowne, komunalne,
justica, demokratija, měř,
mjezynarodne, migracija**
Jens Hentschel-Thöricht

**Hospodarstwo, financy,
ratarstwo, wědomosć**
Uta Knebel

SPD:

**Nutřkowne, komunalne, sport/
hospodarstwo, džěło, energija
a škit klimy/infrastruktura
a krajne wuwieće/wobswět
a ratarstwo, etat a financy**
Juliane Pfeil

**Šula a kublanje/socialne,
strowota a towaršnostna
zwjazanosć/wědomosć,
wysoka šula, medije, kultura
a turizm/ wustawa a prawo,
Europa/peticije**
Gerald Eisenblätter

ZWJAZK 90/ZELENI

**Wobswět, gospodarstwo,
džěło, financy, wobchad,
klima, energija, twarstwo,
infrastruktura**
Thomas Löser

**Nutřkowne, prawo, Europa,
runostajenje, migracija**
Katja Meier

**Kublanje, socialne, kultura,
wysoka šula a wědomosć,
medije**
Dr. Claudia Maicher

Kak je krajny sejm organizowany?

Wuběrki

Krajny sejm tworí wuběrki na čas wólbnej periody. Tematisce zapřijeja tute wšitke pola politiki, za kotrež je krajowa politika zamołwita. We wuběrkach wuradźuja fachowe politikarki a fachowi politikarjo wšěch frakcijow dokładnje a nadrobnje wo jednotliwych temach politiki.

Při tym rozeznawa so mjez

- ▶ **stajnymi wuběrkami** (fachowe wuběrki, dalše stajne wuběrki) a
- ▶ **časowje wobmjezowanymi wuběrkami** (přepytowane wuběrki, enquete-komisije)

Wuběrki su wotpowědne frakciskej wulkosći wobsadźene. Tež pola ličby wuběrkowych předsydow wotbłyšćuje so tutón poměr wulkosće.

Nadawki

WUBĚRKI

- ▶ doporučaja jako přihowanske wobzamknjenske organy krajnemu sejmej k dóstatym předloham wobzamknjenja (na př. načiski zakonjow, próstwy),
- ▶ přihowaja z tym fachowje a politisce rozsudy plenuma,
- ▶ móžeja zjawne słyšenja z wěcywustojnymi přewjesć (fachowe wuběrki),
- ▶ maja tak mjenowane prawo samozaběranja za dalše temy zjich wobłuka,
- ▶ móžeja so statne knježerstwo naprašować.

Stajne wuběrki a jich předsydža

**Wuběrk za nutřkowne,
komunalne a sport**
Lars Kuppi (AfD)

Etatowy a financny wuběrk
Holger Hentschel (AfD)

**Wuběrk za wědomosć,
wysoku šulu, medije,
kulturu a turizm**
Sandra Gockel (CDU)

**Wuběrk za infrastrukturu
a krajne wuwěče**
Oliver Fritzsche (CDU)

Wuběrk za šulu a kublanje
Romy Penz (AfD)

**Wuběrk za wobswět
a ratarstwo**
Simone Lang (SPD)

**Wuběrk za wustawu,
prawo a Europu**
Dr Volker Dringenberg (AfD)

**Wuběrk za hospodarstwo,
dźěło, energiju a škit klimy**
Sören Voigt (CDU)

**Wuběrk za socialne,
strowotu a towaršnostnu
zwjazanosće**
Ronny Kupke (BSW)

Peticiski wuběrk
Daniela Kuge (CDU)

Dalše wuběrki

**Wuběrk za jednanski
porjad a naležnosće
imunity**
Susan Leithoff (CDU)

Wólby pruwowacy wuběrk
Martin Modschiedler (CDU)

Hódnocenski wuběrk
N. N.

Přepytowanske wuběrki

Krajny sejm móže časowje wobmjezowane wuběrki tworić. K tomu słušeja wosebiće přepytowanske wuběrki. Po wustawje Swobodneho stata Sakskeje dyrbi so na próstwu jedneje pjećiny zapóslancow přepytowanski wuběrk wutworić. Tute wažne mjeńšinowe prawo wužiwa předewšěm opozicija, zo by ewentualne njedostatki w politice a zarjadbnistwje abo móžne wopačne zadžerženje politikarjow přepytowała.

1. Přepytowanski wuběrk

*„Přepytowanje krizoweje
politiki statneho
knježerstwa w zwisku
ze SARS-CoV-2 a Covid-19“*

Andreas Nowak (CDU)

Enquete-komisije

Enquete-komisije móže parlament za přihotowanje rozsudow wo wobšěrnych a wuznamnych wobstajnosćach kaž tež za samostatne zdobyće informacijow při kompleksnych temach zasadzić. Jim móžej zapóslanci kaž tež eksterni wěcawustojni přisłušeć. Džěto wuběži do njeličomnych doporučenjow za jednanje, kotrež so do rozprawy komisije zapisaja a wot plenuma schwala.

*„Předžěłanje Corona-
pandemije: Wučby za
přichodne wobchadženje
z pandemijemi w
Swobodnym staće Sakskej“*

Iris Firmenich (CDU)

*„Žiwjenjahódna Sakska –
přez jednanjakmane
komunalne etaty a sylnjenje
nošerjow rozsudow na
městnje“*

Thomas Thumm (AfD)

Sächsischer Landtag
Sächsische Kringsschein

Sächsische Kringsschein
Sächsische Kringsschein

Kak je krajny sejm organizowany?

Plenum

Plenum je plenarna zhromadźizna wšitkich zapóslancow. K tomu zetkawaja so wšitcy zapóslancy zwjetša na dvěmaj dnjomaj wob měsac w plenarnej žurli Sakskeho krajneho sejma w Drježdžanach. W bjezposedžen-skich časach (na př. parlamentariska léčna přestawka) njepřewjeduja so žane plenarne posedženja.

Wotběh

Plenarne posedženja započínaja so zwjetša w 10 hodź. a traja zwjetša hač do wječora abo druhdy tež hač do nócnych hodžin. Plenarne posedženja su zjawne a nawjeduja so wot prezidenta krajneho sejma abo wot jednoho z jeho naměstnikow.

Zastupjerjo medijow, wobydlerki a wobydlerjo kaž tež přizjewjene skupiny wopytowarjow móžeja na tribune posedženjam sčěhować. Reakcije kaž přiwołanja abo aplaws su pak tule zakazane. Krajny sejm sam přenjese

Nadawki

ZAPÓSLANCY W PLENUMJE

- ▶ debatuja wo aktualnych temach,
- ▶ wothłosuja wo zakonjach a próstwach, wola reprezentantow za wšelake gremije a zastojnstwa (na př. prezidenta krajneho sejma, ministerskeho prezidenta),
- ▶ naprašuja so čłonow statneho knježerstwa,
- ▶ přednjesu zjawnje swoje argumenty.

plenarne posedženja w livestreamje na swojej webstronje.

Wotběh je w do toho wobzamknjenym dnjowym porjedže postajeny. Při tym njesmědža frakcije dojednany čas rěčenja překročić.

Wothłosowanja připowědžeja so z gongom, kotryž je wšudže w twarjenju parlamenta słyšeć. To ma zawěsčić, zo su zapóslancy sčasom k wothłosowanjam w plenarnej žurli přitomni.

Wuznam

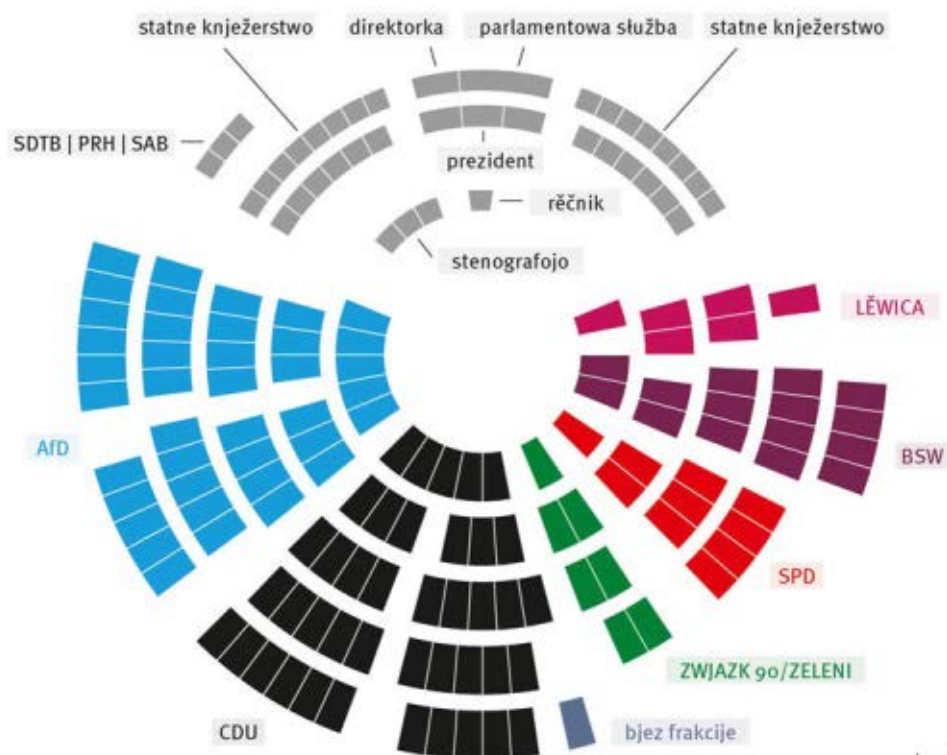
Předtohi, wo kotrychž so w plenumje řeči a wothłosuje, znaja zapóslancy hižo z předchadžacych wuradžowanjow. W džětowych kruhach, frakcijach a wuběrkach su zapóslancy tute do toho intensiwnje wobdžěłali a swoje argumenty wuměnjeli.

Plenarne posedženje služi potajkim předewšěm k tomu, politiski proces wutworjenja wole a rozsudow zjawnje dokumentować a zrozumić. Tule so w gremijach, frakcijach a wuběrkach přihotowane wobzamknjenja zrozumja a formalnje wothłosuja. Nimo toho maja wšě frakcije składnosć, swój politiski wid šěrokej zjawnosći prezentować.

Sedženski porjad

Zapóslancy maja na wosoby wjazane městna k sedženju a sedža po frakcijach hromadže. Frakcisy předsyďža a parlamentariske jednačelki resp. parlamentariscy jednačeljo sedža při tym zwjetša w přěnim rynku. Nałěwo a naprawo wot posedženskeho prezidija namakaja so knježerstwowe ławki. Tu zaběraja na plenarnych posedženjach ministerski prezident a sobustawojo jeho kabineta městno.

Nimo toho namakaja so w plenarneje žurli hišće městna za stenografki a stenografow. Woni pisaja wšě narěče kaž tež ewentualne přiwotanja sobu a wudžěłaja z toho słowny protokol. Dalšej městnje stej za prezidenta Zličbowanskeho zarjada (PRH) kaž tež za Saksku społnomócnjenu za škit datow a transparencu (SDTB) předwidžanej.

Kak je krajny sejm organizowany?

Zapóslancy

Zapóslancy su zastupjerki a zastupjerjo ludu, kotřiž so wot Saksow do krajneho sejma wolichu. W parlamenće zastupuja woni wšón sakski statny lud. Tuchwilu sedži 120 zapóslancow w Saksim krajnym sejmje. Woni su člonki a člonoj krajneho sejma (MdL).

Wólba

Zapóslancy wola so kóžde pjeć lět w swo-bodnych, powšitkownych, runych, tajnych a njeposřednich wólbach do krajneho sejma. Swój mandat dóstanu pak z dobyćom w swójskim wólbny wokrjesu (direktny mand-at) abo přez lisćinowe městno (lisćinowy mandat) na krajnych lisćinach, kotrež strony do wólbow krajneho sejma nastajeja.

Štóz chce jako kandidatka abo kandidat k wólbam do krajneho sejma nastupić, dyrbi znajmjeńša 18 lět stary być a znajmjeńša wot dwanaće měsacow w Sakskej bydlić (hlowne bydlenje). Z tym ma so zawěsčić, zo móžni kandidaća kraj a ludźi derje znaja, přjedy hač so wo mandat prócuja.

Prawa

Zapóslancy su při wukonjenju swojeho mandata jenož swojemu swědomju zawjazani a njejsu na wukazy a nadawki wjazani.

W praksy pak dyrbja so zapóslancy husto tak mjenowanej „frakciskej disciplinje“ podčisnyć. To rěka, zo so frakcija do wažnych wothłosowanjow dojedna, kak maja wšitcy zapóslancy wothłosować.

Zapóslancy krajneho sejma wužiwaja imunitu. Za čas zastojnskeje doby su woni potajkim před chłostanskimi přepytowanjami škitani. Za wuprajenja, kotrež w krajnym sejmje činja, płaći to samo dlěje hač za mandatny čas. Wyše toho maja woni prawo na zapowědźenje swědkowstwa napřečo přepytowaniskim zarjadam abo sudnistwam.

Kak je krajny sejm organizowany?

Zapóslancy

Parlamentowe dźěło

Při sydle krajneho sejma w Drježdźanach wěnuja so woni předewšěm parlamentowemu dźětu. Wobdźěleja so na mnoholičnych wuradžowanjach (plenarne posedženja, wuběrkowe posedženja, frakciske wuradžowanja, dźětowe kruhi), při čimž dyrbja so tute tež přihotować a wuhódnoćić, na př. přez spisanje rěčenskich přinoškow, čitanje stejíšćow a přez fachowu wuměnu z kolegami a kolegami.

Nadawki

ZAPÓSLANCY

- maja při wukonjenju swojeho mandata mnohostronske nadawki spjelnić. Při tym su woni wažne wóymidla mjez ludźimi w Sakskej a w krajnym sejmje stворjenymi rozsudami a hraja při posrědkowanju politiki centralnu rólu.

Poradźowanje we wólbnych wokrjesu

Dale su zapóslancy wažni narěčenscy partnerojo za wobydlerki a wobydlerjow, předewzaća a towarstwa po wšej Sakskej resp. w svojich wólbnych wokrjesach. Za poradźowanje svojich wólbnych wokrjesow zarjaduja zapóslancy zwjetša tak mjenowane wobydleriske běrowy, w kotrychž prawidlownje rěčne hodžiny za wobydlerjow přewjeduja a na městnje do dialoga z ludźimi stupja. Tak noša woni nastorki wobydlerjow do parlamenta a w regionje rozkładuja w krajnym sejmje tworjene rozsudy a debaty.

PLENARNY CYKLUS

Zo móhli so tute mnohostronske nadawki zmištrować, předpodawa posedženska protyka strukturu, kotraž džětowe čěžišća za jednotliwe tydženje definuje. Wona rozeznawa mjez plenarnymi tydženjemi, wuběrkowymi tydženjemi, fracciskimi tydženjemi a tydženjemi za wólbny wokrjes, kotrež so prawidłownje wotměnjeja.

Dalša džěławosć w zwisku z mandatom

K tomu přińdže dalša džěławosć w zwisku z mandatom kaž na př. nadawki we fraccijach a stronach, zřadowanje korespondency, jězby w nadawku krajneho sejma, wobdžělenje na zarjadowanjach a konferencach, rozmołwy ze zastupjerjemi medijow kaž tež dalše winowatosće w zjawnym žiwjenju.

ZARUNANJE / DIETY

Zapóslancy maja prawo na přiměřjene, swoju njewotwisnosć zawěšćace zarunanje (diety). Tute zestaja so ze zakładneho zarunanja (7.315,70 €, staw: 1. apryl 2025) kaž tež z bjezdawkoweje pawšale wudawkow (4.708,13 € do 5.301,83 €, staw: 1. apryl 2025). Pawšala kóštow wariěruje wotpowědnje zdalenosći hłowneho bydlenja k sydłu krajneho sejma a naruna mj. dr. poradžowanje we wólbny wokrjesu, jězby ke krajnemu sejmej a podruž za běrow wólbneho wokrjesa.

Sedženski porjad w plenumje

SDTB | PRH | SAB

statne knježerstwo

direktorka

statne knježerstwo

protokolant

stenografojo

Sakska zamołwita za škit datow a transparency (SDTB)
Prezident Sakskeho zličbowanskeho zarjada (PRH)

parlamentowa służba

statne knježerstwo

prezident

protokolant

statne knježerstwo

rěčnik

Sächsischer Landtag

Frakcija CDU w Saksim krajnym sejmje

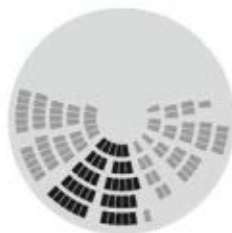
Frakcija CDU je z 41 čłonami najwjetša frakcija w parlamenće. CDU přisłuša krajnemu sejmej wot 1990 sem bjez přestawki jako najsylńiša frakcija a bě z toho časa na wšěch knježerstwach wobdžělena.

Frakcija CDU

Bernhard-von-Lindenau-Platz 1
01067 Dresden
tel. +49 (0)351 493-5501
cdu-pressestelle@slt.sachsen.de
www.cdu-sachsen-fraktion.de

Andreas
Nowak

Sandra
Gockel

Jan
Löffler

Christian
Hartmann

Sören
Voigt

Andreas
Heinz

Kay
Ritter

Holger
Gasse

Martin
Modschiedler

Ines
Saborowski

Alexander
Dierks

Stephan
Weinrich

Susan
Leithoff

Peter Wilhelm
Patt

Ingo
Flemming

Oliver
Fritzsche

Tom
Unger

Ronny
Wähner

Daniela
Pfeiffer

Dr. Frank
Kromer

Elaine
Jentsch

Felix
Hitzig

Dr. Sven
Eppinger

Tina
Trompler

Ina
Klemm

Michael
Kretschmer

Rick
Ulbricht

Jessica
Steiner

Thomas
Schmidt

Jörg
Schmidt

Kerstin
Nicolaus

Frakcija AfD w Sakskim krajnym sejmje

Frakcija AfD wobsteji ze 40 zapósłancow. AfD začahny 2014 přěni raz do Sakskeho krajneho sejma. Wona je tuchwilu najwjetša opoziciska frakcija.

Frakcija AfD
Bernhard-von-Lindenau-Platz 1
01067 Dresden
tel. +49 (0)351 493-4201
info@afd-fraktion-sachsen.de
www.afd-fraktion-sachsen.de

Heiko
Gumprecht

Martina
Jost

Sebastian
Wippel

Jan-Oliver
Zwerg

Jörg
Urban

Katja
Dietz

André
Wendt

Martin
Braukmann

Dr. Joachim
Michael Keiler

Lars
Kuppi

Alexander
Wiesner

Roberto
Kuhnert

Hajo
Exner

Jonas
Dünzel

Thomas
Thumm

Torsten
Gahler

Hans-Jürgen
Zickler

Thomas
Prantl

Mike
Monczek

Jörg
Domau

Thomas
Kirste

Tobias
Heller

Roman
Golombeck

Norbert Otto
Mayer

Andreas
Gerold

Rene
Standke

Romy
Penz

Carsten
Hütter

Dr. Volker
Dringenberg

Doreen
Schwietzer

Timo
Schreyer

Frank
Peschel

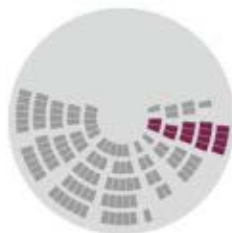

Frakcija BSW w Sakskim krajnym sejmje

15 zapóslancow přistuša frakciji BSW w parlamenće. BSW je w lěće 2024 přěni króć do Sakskeho krajneho sejma začahnył.

**Bündnis
Sahra
Wagenknecht**
BSW-Landtagsfraktion
Sachsen

Frakcija BSW
Bernhard-von-Lindenau-Platz 1
01067 Dresden
tel. +49 (0)351 493-4400
bsw-kontakt@slt.sachsen.de
www.bsw-fraktion-sachsen.de

Sabine
Zimmermann

Prof. Dr. Jörg
Scheibe

Lutz
Richter

Ronny
Kupke

Ines
Biebrach

Jens
Hentschel-Thöricht

Ralf
Böhme

Janina
Pfau

Ulf
Lange

Uta
Knebel

Dr. Ingolf
Huhn

Lars
Würzler

Doreen
Voigt

Nico
Rudolph

Bernd
Rudolph

Frakcija SPD w Sakskim krajnym sejmje

Frakcija SPD wobsteji z dźesać zapóslancow. SPD je wot 1990 stajnje w krajnym sejmje zastupjena a bě wjacekróć wobstatk knježerstwoweje koalicionje, wot 2024 hromadźe z CDU.

Frakcija SPD
Bernhard-von-Lindenau-Platz 1
01067 Dresden
tel. +49 (0)351 493-5700
kontakt@spd-fraktion-sachsen.de
www.spd-fraktion-sachsen.de

Henning
Homann

Laura
Stellbrink

Gerald
Eisenblätter

Juliane
Pfeil

Albrecht
Pallas

Petra
Köpping

Simone
Lang

Martin
Dulig

Sophie
Koch

Dirk
Panter

Frakcija ZWJAZK 90/ZELENI w Sakskim krajnym sejmje

Frakcija
ZWJAZK 90/ZELENI je
ze sydow zapóslancami do
Sakskeho krajneho sejma
začahnyła. ZWJAZK 90/ZELENI
běchu w 1. Sakskim krajnym sejmje
zastupjeni a přišlušeja jemu znowa
wot 2004 sem.

Frakcija ZWJAZK 90/ZELENI
Bernhard-von-Lindenu-Platz 1
01067 Dresden
tel. +49 (0)351 493-4800
gruene-fraktion@slt.sachsen.de
www.gruene-fraktion-sachsen.de

Franziska
Schubert

Valentin
Lippmann

Christin
Melcher

Dr. Claudia
Maicher

Katja
Meier

Wolfram
Günther

Thomas
Löser

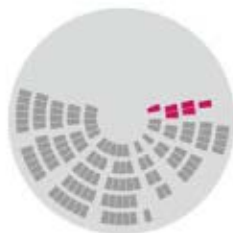

Frakcija LĚWICA w Sakskim krajnym sejmje

LĚWICA twori ze šěsć zapósłancami najmjeńšu frakciju w parlamenće. LĚWICA je wot lěta 1990 w Sakskim krajnym sejmje zastupjena. Frakcija přisłušeše stajnje k opoziciji.

Frakcija LĚWICA
Bernhard-von-Lindenau-Platz 1
01067 Dresden
tel. +49 (0)351 493-5800
linksfraktion@slt.sachsen.de
www.linksfraktionsachsen.de

Susanne
Schaper

Stefan
Hartmann

Luise Neuhaus-
Wartenberg

Nam Duy
Nguyen

Juliane
Nagel

Rico
Gebhardt

Što čini krajny sejm?

Zakonje wobzamkować

Sakski krajny sejm rozsudži wo wšěch zakonjach, kotrež padnu do kompetencneho wobłuka Swobodneho stata Sakskeje. Tole wopřijima na př. šulski a kubłanski wobłuk, policajske prawo a prawo zhromadźowanja, kulturny wobłuk, medijowu politiku kaž tež komunalny wobłuk.

Etat

Zapóslancy wobzamknuja etat kraja, kotryž postaja dochody a wudawki swobodneho stata stajnje na dwě lěće. W sakskej wustawje je zapisany zakaz noweho zadožjenja, t. r. hdyž so na jednym městnje wjace inwestuje, dyrbi so na druhim městnje lutować.

Wuwzaća su při přirodnych katastrofach abo we wurjadnych nuzowych situacijach (na př. koronowa pandemija) móžne.

Postupowanje

Načiski zakonjow móžeja frakcije, zapóslancy, statne knježerstwo abo lud do parlamenta zapodać. Prjedy hač so zakon wobzamkne, dyrbi tón wšelake schodženki postupowanja zakonjedawstwa přeńć. W přislušnym wuběrku wuradźuja politikarjo intensiwnje wo načisku a namjetach za změny a předpołoża parlamentej skónčnje poručenje za wobzamknjenje.

Reprezentantow wolić

Sakski krajny sejm woli nimo swójskich reprezentantow kaž prezidenta a wiceprezidentow wulku ličbu dalšich wosobow.

Ministerski prezident

Wusahowacy wuznam ma wólba ministerskeho prezidenta. Tutoho woli krajny sejm z wjetšinu svojich čłonow bjez debaty w tajnym wothłosowanju. Njedóstanje-li nchtó wjetšinu hłosow, je woleny tón, kotryž w dalšej wólbje wjetšinu wotetadnych hłosow dóstanje.

Z tym móže statne knježerstwo swoju legiti-maciju jenož na krajny sejm wróćo wjesć. Po swojej wólbje powołuje ministerski prezident samozamołwiće swój kabinet.

Sakske wustawowe sudnistwo

Z dwěmaj třećinomaj svojich sobustawow woli krajny sejm čłonow Sakskeho wustawoweho sudnistwa za přeco džewjeć lět. Wustawowe sudnistwo je wustawowy organ, kotryž je runoprawny z krajnym sejmom a statnym knježerstwom. Wone rozsudža mj. dr. we wustawoprawniskich zwadach mjez wustawowymi organami a wo přezjednosći krajnych zakonjow ze sakskej wustawu.

Dale woli krajny sejm prezidenta Sakskeho zličbowanskeho zarjada kaž tež krajneju społnomócnjeneju (Sakski społnomócnjeny za wukrajnikow, Sakska krajna społnomócnjena za předžětanje SED-diktatury) a Saksku społnomócnjeneju za škit datow a transparencu.

Statne knježerstwo kontrolować

Sakski krajny sejm kontroluje džěło statneho knježerstwa. Tuta kontrola je njeparujomny element parlamentariskeho knježerstwoweho systema. Tradicionelnje wotměwa so zjawna kontrola předewšěm přez opoziciske frakcije. Statne knježerstwo je winowate, krajnemu sejmej na wšě prašenja wotmołwić. Zapóslancam steja za to wšelake instrumenty a postupowanja k dispoziciji, na př.:

Małe naprašowanja

Małe naprašowanje je najčasćišo zasadźeny srědk. Wšitcy zapóslancy smědža pisomne naprašowanja na statne knježerstwo stajeć, na kotrež dyrbi so – hač na mało wuwzaćow – wotmołwić. Wone služa nimo informaciji zapóslancow tež kontroli statneho knježerstwa. W 7. wólbnej periodźe bu tole wjac hač 14 000 razow praktikowane. Małe naprašowanja so nadpřerěznje husto wot zapóslancow opozicije wužiwa.

Naprašowanje statneho knježerstwa

W kóždym plenarnym tydźenju maja zapóslancy składnosć, so jednoho čłona statneho knježerstwa w parlamenće naprašować. Naprašowanje wotměwa so stajnje na druhim plenarnym dnu po aktualnej hodźinje. Za to je 45 minutow předwidžane. Znajmjeńša jónu wob lěto staja so ministerski prezident naprašowanju.

Přepytowanske wuběrki

Wosebita forma parlamentariskeje kontrole su přepytowanske wuběrki. Wone zasadźuja so wot parlamenta na próstwu pjećiny čłonow krajneho sejma za přepytowanje wěstych wobstejnosćow, kotrychž wujasnjenje leži w zjawnym zajimje, wosebje njedostatkow. Dnja 25. oktobra 2024 bu 1. přepytowanski wuběrk „Přepytowanje krizoweje politiki statneho knježerstwa we zwisku ze SARS-CoV-2 a COVID-19“ zasadźeny.

Měnenja artikulować

Wuznamna je tež funkcija krajneho sejma jako zjawny politiski forum swobodneho stata. Tule maja so po móžnosći mnohostronske měnenja wuprajić a k namakanju politiskich rozsudow přinošować. Zdobom maja so w Sakskim krajnym sejmje w ludže wobstějace měnenja zwuraznić. W plenarnych posedženjach diskutuja zapóslancy swoje rozdźelne politiske a do toho w frakcijach wothłosowane stejišća zjawnje.

Wopytowarska tribuna / Lobby

Wobydlerki a wobydlerjo, přizjewjene skupiny wopytowarjow kaž tež zastupjerjo medijow móžeja plenarne posedženja z wopytowarskeje tribuny sčěhować. Tule namaka hač do 150 ludži městno. Na wopytowarskej tribune su zwuraznjenja měnjenjow, njespodobanja abo aplaws zakazane. Lobby před plenarnej žurlu služi zapóslancam, čłonam statneho knježerstwa kaž tež žurnalistam jako městnosť schadźowanja za rozmołwy a interviewy.

Přenjesenje plenarnych posedženjow

Štóž nima chwile, do krajneho sejma přińć, móže so w medijach wo politiskich kontrolersach informować abo přenjesenja plenarnych posedženjow sčěhować.

- **Web:** Krajny sejm přenošuje wšě posedženja w livestreamje na swojej webstronje.
- **Audio:** Live w audiostreamje móžeja so posedženja na MDR SACHSEN EXTRA (DAB+) sčěhować.
- **Lokalna telewizija:** Lokalne sčelaki Sachsen Fernsehen w Drježdźanach, Lipsku, Kamjenicy a w Vogtlandže wusyłaja dźěle posedženjow popoždnu. Regionalny sčelak Sachseneins wusýla dźěle posedženjow live.

Nimo toho wusýla krajny sejm mnohe zjawne słyšenja wuběrkow w livestreamje. Na webstronje krajneho sejma móžeja so wšě plenarne wideja a wideja słyšenjow aktualneje kaž tež předchadźaceje wólbneje perody wotwołać.

Kak móžeja so ludžo wobdźělić?

Peticije zapodać

Peticiske prawo je wysoke kubło a demokratske zakładne prawo, kotrež ludžo w Sakskej intensiwnje wužiwa. Peticiski wuběrk Sakskeho krajneho sejma pruwuje próstwje a pohórški wobydlerkow a wobydlerjow a spyta tutym wotpomhać.

Wy móžeće so ze swojimi starosćemi a naležnosćemi na peticiski wuběrk wobroćić – njewotwisnje wot toho, hač wobstejnosće jenož jednu wosobu nastupaja abo so wot tysacow ludźi podpěruja.

ARTIKL 35 SAKSKEJE WUSTAWY

„Kóždy wosoba ma prawo, jednotliwje abo zhromadnje z druhimi so pisomnje z próstwami abo pohórškami na přisłušne instancy a na ludowe zastupnistwo wobroćić. Wobsteji prawo na wopodstatnjene zdźělenje w přiměrjenym času.“

Peticiski wuběrk

Peticiski wuběrk je ze 24 čłonami najwjetši wuběrk krajneho sejma. Z tym podšmórnje parlament wulki wuznam wobydlerskich naležnosćow. Wuběrk móže so na přikład wo měnjenjach statneho knježerstwa wobhońić, petentow abo wěcywustojnych słyšeć, do aktow hladać a městne terminy přewjesć.

Peticije skića hódne nastorki za dźěło zapósłancow, z tym zo

- ▶ na naležnosće a starosće ludźi pokazuja,
- ▶ brachi w zakonskich rjadowanjach a postajenjach wotkrywaja
- ▶ a měnjenja ludźi k aktualnym politiskim prašenjam wotblyšćuja.

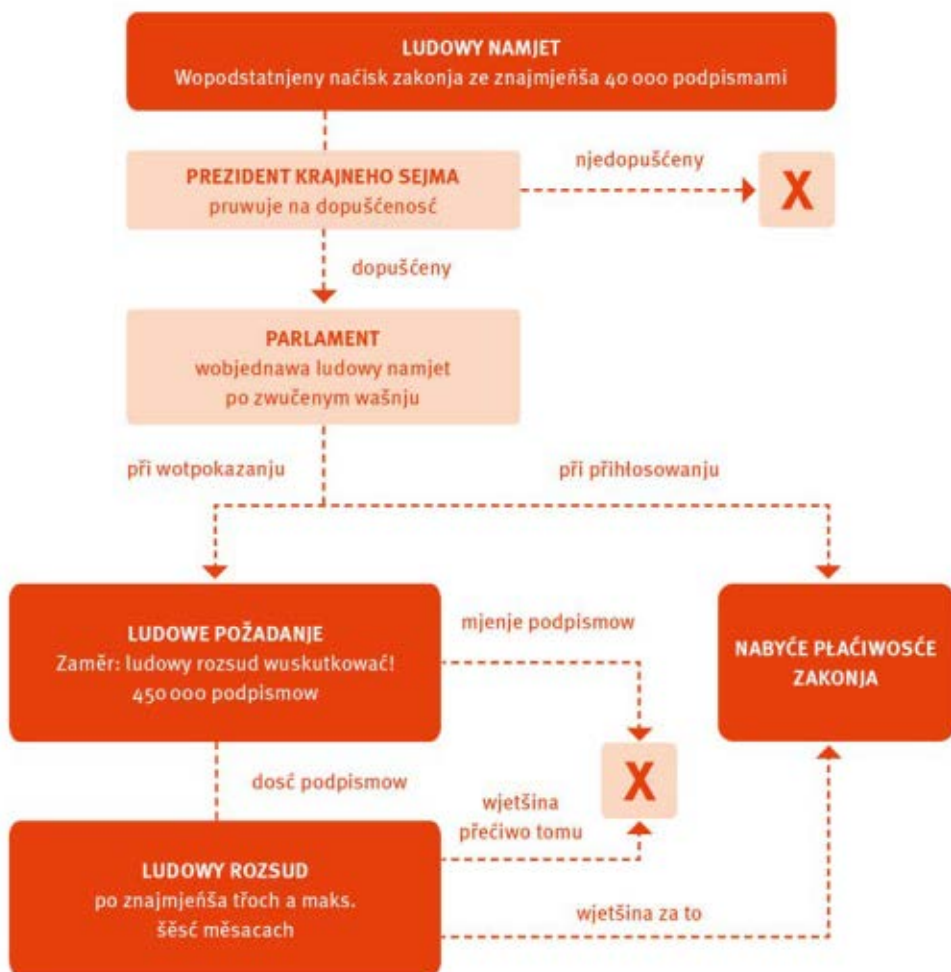
Peticije móža so pisomnje abo na webstronje krajneho sejma jako online-peticija direktnje a njekomplikowanje na parlament zapodać.

Zakonje namjetować

Ludowe zakonjedawstwo je wažny element direktneje demokratije. Z ludowym namjetom móžeja wobydlerki a wobydlerjo w Sakskej direktnje zakonje w parlamenće namjetować. Znajmjeńša 40 000 hłosokmanych ludži dyrbi tutón namjet podpisać, k tomu ma so za zakład hnačisk zakonja z wopodstatnjenjom přidać.

Postupowanje je w sakskej wustawje, w jednanskim porjedže krajneho sejma a w swójskim zakonju rjadowane.

Hdyž so ludowy namjet w plenumje njedopusći, eksistuje tola móžnosć, jón z ludowym požadanjom a ludowym rozsudom přesadzić.

Kak móžeja so ludžo wobdźělić?

Informować so

Demokratija je žiwa wot angažementa svojich wobydlerkow a wobydlerjow. Wužiwajće swoje móžnosće, politiske jednanje w swobodnym staće sobu postajować. Sobutworjenje předpokłada pak wědu a informacije. Je tohodla wažne, wo aktualnej krajnej politice wobhonjeny być.

Sakski krajny sejm skića mnohe móžnosće, so wo aktualnej krajnej politice a parlamentariskich procesach informować.

Publikacije

Parlament poskićuje mnoholičbne publikacije, kotrež móžeće zadarmo skazać abo online na webstronje čitać.

„Landtagskurier“

Parlamentowy časopis rozprawja prawidłownje wo parlamentariskich debatach a předstaja wažne zakony. „Landtagskurier“ dodawa hódnotnu pozadkownu wědu k dźělu

w Sakskej krajnej sejmje, přewodźuje zastupowcow při jich skutkowanju a informuje wo zarjadowanjach.

Ludowa přiručka

Štó su ludžo, kotřiž w krajnej sejmje sedža? Tole přeradža pohlad do ludoweje přiručki 8. Sakskeho krajneho sejma, w kotrež su biografije a wobrazy wšěch 120 zastupowcow zhromadžene. Dodatnje wobsahuje kniha podača k zestawje Wysokeho domu.

PUBLIKACIJE SKAZAĆ/ „LANDTAGSKURIER“ ABONOWAĆ

tel. +49 (0)351 493-5133

publikation@slt.sachsen.de

www.landtag.sachsen.de/publikationen

Wopyt w krajnym sejmje

Rady móžeće krajny sejm w Drježdžanach wopytać, ze zapóslancami do rozmołwy přinć abo so raz w plenarnej žurli posydnýć.

Wodženje

Při wodženju zhoniće zajimawosće wo dźěle a nadawkach parlamenta. Detaile k stawiznam a k architektуре njepřinđu při tym překrótko. Dlješe přebywanje we wutrobje krajneho sejma – w plenarnej žurli – steji na přnim městnje wopyta.

Rozmołwa ze zapóslancami

Na přece přizamknje so wodženju hodžinska rozmołwa ze zapóslancami, kotřiž maja za wšě prašenja wopytowarkow a wopytowarjow wotewrjene wucho.

Wotewrjene wodženja

Wodženje cyle bjez přizjewjenja? Žadyn problem! Za jednotliwe wosoby abo skupiny z mjenje hač dźesać wosobami poskićamy wotewrjene wodženja. Tute wotměwaja so zwjetša na druhim abo štwórtym pjatku měsaca w 17 hodžinach. Aktualne terminy namakaće na webstronje parlamenta.

WOPYT PLANOWAĆ

tel. +49 (0)351 493-5132

besucherdienst@slt.sachsen.de

www.landtag.sachsen.de/besuch

Krajny sejm digitalnje

Socialne medije

Sakski krajny sejm je w socialnych medijach pola YouTube, Instagram a X zastupjeny. Tule móžeja so wobydlerki a wobydlerjo wo nowosćach informować. Nimo toho pokazuje so na zarjadowanja a fungowanje parlamenta so na př. z rozkładowskimi widejami znazornja.

YouTube: *Sächsischer Landtag*

Instagram: *sachsen_landtag*

X: *@sax_lt*

Internetna strona

Internetna strona parlamenta hromadži wšitke wažne informacije wo krajnym sejmje. Hač su to terminy posedženjow, aktualne, biografije zapóslancow abo digitalne poskitki – hladajće prosće na www.landtag.sachsen.de!

Wirtuelne wobchodženje

Wy móžeće parlament wirtuelnje wopytać a krajnemu sejmje při tym wuwzać samo na třěchu zhlězć. 14 městnow čaka na to, zo bychu so z pomocu interaktiwnych 360°-panoramow wotkryli.

www.landtag.sachsen.de/rundgang

Kak móžeja so ludžo wobdźělić?

Parlamentny powětr počuchotać

Dźeń wotewrjenych duri

Kóždy lěto dnja 3. oktobra wotewrja krajny sejm swoje durje a přeprošuje wobydlerki a wobydlerjow, za kulisy parlamenta pohladać. Program skića wopytowarjam wosebite dohlady do sakskeje demokratije a dźěla zapósłancow.

Prezident krajneho sejma Alexander Dierks wotewrja tradicionelnje Dźeń wotewrjenych duri. Na městnje móžeja wopytowarjo parlament přeslědźić, so wo dźěle frakcijow krajneho sejma informować a zapósłancow zetkać.

Wustajeńca we wobydlerskim foyeru

Wustajeńca „Parlament Saksow“ we wobydlerskim foyeru přeprošuje z infotaflemi kaž tež z interaktiwnymi displayemi, čitanskim różkom a fotowym městnom, wjace wo parlamencie zhonić.

WUSTAJEŇCU WOPYTAĆ

Sächsischer Landtag/Sakski krajny sejm
Bernhard-von-Lindenau-Platz 1
Zachod Nowotwar (z boka Łobja)
01067 Dresden/Drježdźany

Wotewrjenske časy:
Póndźelu do pjatka, 9 – 18 hodź.

Zarjadowanja za šulerki a šulerjow

Rěčenski forum za młodžinu

Šulerki a šulerjo rjadowniskich schodženkow 8 do 12 dopokazuja w parlamenće swoju zrěčniwosć a spytaja, renoměrowanu jury wot svojich argumentow a swojeho wašnja přednošowanja přeswědčić. Wubědžowanje w retorice wotměwa so tradicionelnje w nowembrje.

Dopołdnja diskutuja wobdžěleni w skupinach aktualne politiske temy. Do toho maja pjeć minutow chwile, so z wěstej temu rozestajeć a sej noticy činić. W dalšim běhu diskutuja wobdžěleni 15 minutow w přitomnosći fachoweje jury, wobstějaca ze zastupjerjow medijow, hospodarstwa a branže komunikacije. W finalnym kole popołdnju dźerža 10 najlěpše placěrowanych šulerjow z předkoła w plenarnej žurli třiminutowsku narěč před jury a publikumom. Tema so stajnje přez losowanje postaji.

Stawizniske dny za młodžinu

Program „Pytanje slědow“ Sakskeje załožby za młodžinu pozbuďuje młodych ludźi hižo 20 lět, stawizny swojeje domizny znowa wotkryć. Młodostni rozestajeja so z regionalnymi historiskimi podawkami a wuhotuja projekty, kotraž zapřijaja stawizny jich domizniskeho regiona.

Wjeršk „Pytanja slědow“ su kóždolětne stawizniske dny za młodžinu w parlamenće. Na wikach projektow pokazuja młodostni, što su w zaštych měsacach w ramiku programa „Pytanje slědow“ rešeršowali, wotkryli a wuslědžili. Při tym wuwoprašaja so młodžinske skupiny za žiwjenjom svojich předchadnikow, wuslědžuja a wuskušuja regionalne a historiske podawki a wažne wosobiny časowych stawiznow. Stawizniske dny za młodžinu wotměwaja so tradicionelnje kónc nowembra.

Sakska w Europje

Wobydlerki a wobydlerjo w Sakskej su wot mnohich zakładnych rozsudow Europskeje unije direktnje abo indirektnje potrjecheni. Tohodla je wažne, zo Sakska swoje zajimy napřečo Europskej uniji zastupuje..

Europska unija pokazuje z wobšěrnymi prawniskimi kompetencami w hospodarskej a měnowej politice, wonkownej a wěstotnej politice kaž tež w nutřkownej a zakonskej politice hłuboko sahace wusutki na wustawowy porjad w Němskej. Zwjazk a kraje skutkuja při europskej integraciji hromadže, kotraž přiwza so 1992 z artiklom 23 do zakładneho zakonja.

Sakski krajny sejm a Europska unija

„Unija respektuje runosć sobustawskich statow před zrěčenjemi a jich wotpowědnu narodnu identitu, kotraž zwuraznja so w jich zakładnych politiskich a wustawowych strukturach inkluziwnje regionalneho a lokalneho samozarjadnistwa.“ (Artikl 4 wotstawk 2 sada 1 Zrěčenja wo Europskej uniji)

Z nabyćom plaćiwosće EU-zrěčenja wot Lisabona w lěće 2009 su tam přeni raz tež regiony a komuny wuraznje mjenowane. Unija je nětko zhromadnoprawnisce winowata, runosć sobustawskich statow před zrěčenjemi a jich datu narodnu identitu respektować. To zapřijimuje runje tak regionalne a lokalne samozarjadnistwo. Swobodnemu statej Sakskej wostanje tuž přewostajene, na tworjenju europskeje politiki sobu skutkować, zo by swoje zajimy w Brüsselu zastupować. Sakski krajny sejm je při tym za to zamołwity, wobydlerjam Swobodneho stata Sakskeje wony proces posrědkować.

Subsidiarita

Sakski krajny sejm wužiwa wšelake móžnosće sobuskutkowanja, zo by k hromadžezrosćenju Europy aktiwnje přinošował. Wažne zapříjeće je při tym subsidiarita. Subsidiaritny princip powšitkownje wupraja, zo nimaja so nadawki, kotrež móže mjeńša jednota přewjesć, přez wjetšu jednotu zwoprawdźić, chiba zo je mjeńša jednota we wěstych wobłukach na jeje podpěru pokazana. Přez subsidiaritu spjelnja Swobodny stat Sakska potajkim aktiwnje swoje móžnosće sobuskutkowanja a je do supranacionalneho systema EU zawjazany.

Sakski krajny sejm so tohodla prócuje, wobstejace susodske počahi hajić a dale pohtlubić.

Kontaktowy běrow krajneho sejma w Brüsselu

Ze zarjadowanjom kontaktoweho městna w Brüsselu je Sakski krajny sejm dalši krok k polěpšenju swojeje „europymanosće“ činić. Běrow zastaruje parlament z informacijemi wo europapolitiskich naležnosćach, kotrež móžeja za krajnu politiku wuznam měć.

Hranicy překročace zhromadne džěło

Z artiklom 12 sakskeje wustawy wupraja so Swobodny stat Sakska za dalšu europsku integraciju. Sakski krajny sejm podpěruje aktiwnje posylnjenje EU w jej přenjesenych kompetencnych wobłukach. Wuzběhnyć ma so tež winowatosć kraja Sakskeje k pěstowanju dobrych susodskich poměrów k susodnym regionam w Pólskej a Čěskej, z kotrymiž sej wjacje hač 500 km dołhu hranicu džěli. Tež

Kontakt ke krajnemu sejmej

KONTAKT KE KRAJNEMU SEJMEJ

Bernhard-von-Lindenau-Platz 1
01067 Dresden/Drježdžany
tel. +49 (0)351 493-50
www.landtag.sachsen.de

Sächsischer Landtag

WOPYTOWARSKA SŁUŽBA

Přizjewjenja za wodženja w krajnym sejmej
a wopyt plenarnych posedženjow
tel. +49 (0)351 493-5132
besucherdienst@slt.sachsen.de

PUBLIKACIJE

Skazanje publikacijow Sakskeho
krajneho sejma
tel. +49 (0)351 493-5133
publikation@slt.sachsen.de

SOCIAL-MEDIA-KANALE KRAJNEHO SEJMA

YouTube
Sächsischer Landtag

Instagram
sachsen_landtag

X
@sax_lt

FRAKCIJE

CDU	tel. +49 (0)351 493-5501
AfD	tel. +49 (0)351 493-4201
BSW	tel. +49 (0)351 493-4400
SPD	tel. +49 (0)351 493-5700
ZWJAZK 90/ZELENI	tel. +49 (0)351 493-4800
LĚWICA	tel. +49 (0)351 493-5800

WOBYDLERSKI FOYER W NOWOTWARJE

Swobodny přístup za wopytowarki
a wopytowarjow, wustajeńca
„Parlament Saksow“
Wotewrjenske časy:
póndželu do pjatka, 9 – 18 hodž.

IMPRESUM

Wudawaćel:

Sächsischer Landtag/Sakski krajny sejm
Wustawowy organ Swobodneho stata Sakskeje
Bernhard-von-Lindenau-Platz 1
01067 Dresden/Drježdźany
tel. +49 (0)351 493-50
www.landtag.sachsen.de
publikation@slt.sachsen.de

Swobodny stat Saksku zastupuje
w naležnosćach Sakskeho krajneho sejma
jeho prezident Alexander Dierks.

Zamotwity w zmysle nowinskeho zakonja:

Ivo Klatte, Sakski krajny sejm, adresa hlej horjeka

Redakcija:

Katja Ciesluk, Sakski krajny sejm, adresa hlej horjeka

Serbski přetožk:

Dorothea Scholze/Šotčina

Realizowanje:

Ö GRAFIK agentur für marketing und design
Tauscherstraße 44
01277 Dresden/Drježdźany

Čišć:

Sakski krajny sejm, adresa hlej horjeka

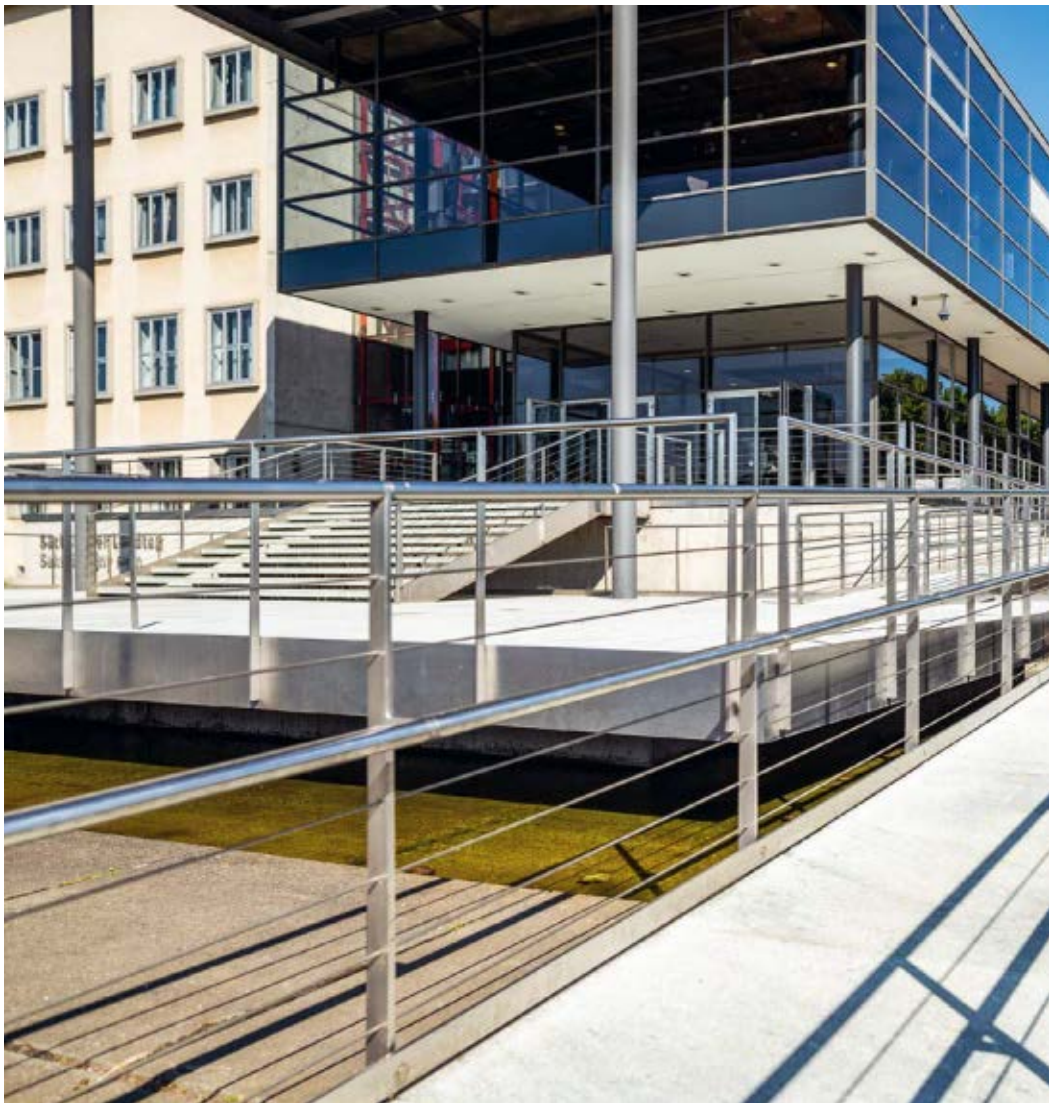
Staw:

2. junij 2025

Wobrazy/Fota:

Titul: S. Füssel
Wobsah: S. Floss, S. Füssel, O. Killig, J. Männel,
N. Millauer, M. Rietschel, T. Schlorke, N. Schmidt,
Sakski krajny sejm
[stock.adobe.com: @kamasigns](https://stock.adobe.com/@kamasigns), @nikitamaykov

Tale publikacija so we wobłuku zjawnostneho džěta
Sakskeho krajneho sejma darmotnje zajimcam
přewostaji. Wužiwanje za swójske zjawnostne džěto
stronow, frakcijow, nošerkow a nošerjow mandatow
abo za zaměr wólbneho wabjenja njeje dowolene.

Sächsischer Landtag